

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Olst-Wijhe
Postbus 23
8130 AA WIJHE

Wijhe, 30 maart 2020

**Betreft Advies Integraal Jeugdbeleid 2021
2020/03JW**

Geacht College,

De werkgroep Jeugdwet is in gesprek geweest met beleidsmedewerker Noortje Kramer. Tijdens dit gesprek is het concept besproken en bepaalde noodzaken met klem benoemd en onderbouwd. Naar aanleiding van het concept en de bespreking hierover komt de Adviesraad Samenleving tot het volgende advies.

1. Advies betreffende, uitvoering geven aan de inhoud

Het CJG is een belangrijke schakel in de keten Jeugdzorg. Hier worden voorzieningen en activiteiten op het gebied van jeugdgezondheidszorg, preventie en vrije toegankelijke zorg bij elkaar gebracht. Het Toegangsteam komt in beeld wanneer specialistische jeugdhulp nodig is. Het CJG en het jeugdteam werken als keten achter elkaar. In het verleden waren sturing op het CJG en samenwerking door professionals een issue en kwamen initiatieven moeizaam van de grond. In de afgelopen jaren zijn er meerdere interventies geweest en is er een gezamenlijke visie gevormd. Naast het opstellen van een visie en het aanscherpen van de organisatie is er aandacht geweest voor professionalisering. Er is aandacht geweest voor de profilering van het CJG. (website, PR materiaal, communicatie)

Advies:

- Meer en op maat blijven communiceren, weekbladen, folders...etc.
- Middelen inzetten voor gezinnen met migratieachtergrond en nieuwkomers
- Versterken van ketensamenwerking
- Hoge werkdruk → aanpakken van personeelsverloop/te korten/stabiliteit

2. Praktijk ondersteuner huisarts voor jeugd GGZ

Een Praktijkondersteuner huisarts (POH) is een goed werkend middel als overbrugging voor de lange wachtlijst in de jeugd GGZ. Maar ook zeker als kortdurende behandeling.

Het rekenmodel laat zien dat dit een goed en wenselijk middel is om in te zetten.

Advies:

- POH blijven continueren, wanneer meer nodig blijkt te zijn, dan is het wenselijk uit te breiden.

3. Toegangsteam Jeugd

Er heeft een onderzoek plaats gevonden naar de basisfuncties van het lokale team. Hieruit zijn belangrijke adviezen ontstaan die richting geven aan het Toegangsteam Jeugd in Olst-Wijhe. De Adviesraad kan zich daar ook in vinden.

Advies:

- De Adviesraad wil daar nog aan toevoegen: Meer verbinding/lijntjes met het onderwijs (onderwijs en jeugdzorg kun je niet loskoppelen).

4. VVE en peuterwerk

Kansrijke start: Eerste 1000 dagen

We hebben te maken met belangrijke partners , GGD IJsselland, Verloskundige praktijk, kraamzorgorganisaties, en kinderopvangorganisaties/voorscholen.

In de komende periode zal er inzet gepleegd worden om een coalitie te vormen rondom deze doelgroep. De bedoeling is te komen tot een set van (keten) afspraken.

De basis blijft hierin het CJG en voorscholen die in deze gehele keten een belangrijke rol hebben.

Voor bepaalde ouders kan het gebrek aan financiële middelen een drempel zijn om kinderen te plaatsen bij peuterwerk.

Advies:

- Wederkerigheid voor (gesubsidieerde peuterplekken) peuterspeelzalen zou hierin een oplossing kunnen zijn. Wederkerigheid in de vorm van het doen van vrijwilligerswerk of mantelzorg of het volgen van een taal cursus in ruil voor een gesubsidieerde plaats bij het peuterwerk (zie gemeente Deventer)

Peuterwerk: de gemeente geeft aan te willen investeren in ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid.

Advies:

- De Adviesraad vindt dit een zeer goede zaak; het draagt bij aan een optimale ontwikkeling van kinderen. Naast het investeren in huisbezoeken, zoals dit genoemd wordt in het beleidsplan, adviseren wij de contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders op de groep te optimaliseren. Gerichte informatie vanuit de pedagogisch medewerker over en interesse in het kind tijdens overdrachten is de eerste stap naar meer betrokkenheid. Aandacht hiervoor is op zijn plaats.
Daarnaast kan ouderbetrokkenheid vergroot worden door bijvoorbeeld pedagogisch medewerkers te stimuleren om kleine evenementen voor ouders en kinderen te organiseren en, vanuit een centrale plaats, ouders op de hoogte houden wat er binnen een kinderopvangorganisatie leeft.

Wij onderstrepen het belang om ouders te ondersteunen bij opvoedingsvragen.

Advies:

- De Adviesraad adviseert de gemeente om te investeren in het normaliseren van deze vragen. De drempel van het vragen om advies is voor veel ouders groot; in veel gevallen wordt het advies relatief laat gevraagd, terwijl in een eerder stadium wellicht erger voorkomen had kunnen worden. Daarnaast voelt niet iedere ouder zich prettig in een peutercursus. Wij pleiten daarom om in te zetten op preventie en ouders te laten weten dat het normaal is dat opvoeden soms vragen en onzekerheden met zich meebrengt.

5. Aanpak laaggeletterdheid

Advies:

- Voor het aanpakken van laaggeletterdheid adviseren wij te investeren in het signaleren van laaggeletterdheid door professionals. Veel laaggeletterden schamen zich voor hun situatie en zullen er alles aan doen dit niet te laten merken. Wanneer ambtenaren, medewerkers op het

consultatiebureau, leerkrachten en pedagogisch medewerkers in de kinderopvang meer zicht krijgen op de signalen van laaggeletterdheid is het makkelijker deze doelgroep te bereiken en zo nodig door te verwijzen naar de juiste hulp.

- Cursussen voor ouders met laaggeletterdheid zou meegenomen kunnen worden in de wederkerigheid voor een gesubsidieerde kinderplek, in plaats van vrijwilligerswerk of mantelzorg.

6. Aansluiting Jeugd en passend onderwijs

De gemeente Olst-Wijhe en Raalte hebben afspraken gemaakt met de schoolbesturen om het passend onderwijs vorm te geven. Binnen de Wet Passend Onderwijs ligt de meeste verantwoordelijkheid bij het onderwijs. EPOS (samenwerkingsverband) gaat over de inzet van extra ondersteuning (arrangementen) en verwijzen naar het speciaal onderwijs. In de basis van de zorgstructuur van de scholen is ook het CJG onderdeel.

In de afgelopen periode hebben de eerste contactpersonen van het CJG meer tijd gekregen om zichzelf goed te positioneren in deze zorgstructuur. Daarnaast hebben de beide gemeenten financiële middelen beschikbaar gesteld om de orthopedagogen in te zetten.

Advies:

- De Adviesraad vindt het van groot belang dat de verbinding tussen jeugdzorg en onderwijs extra benadrukt wordt. Dat hierin veel wordt geïnvesteerd om zo de lijntjes kort te houden zodat er efficiënter en doelgerichter positieve resultaten behaald kunnen worden
- Inzet van orthopedagogen zien wij als een goede investering. Wij adviseren dan ook om dit te continueren.

7. Clustering van scholen

In de gemeente Olst-Wijhe is gestart met het proces van clustering van de basisscholen. Naast het samenvoegen van scholen in gebouwen ziet men ook kansen met betrekking tot samenwerking en verbreding. De clustering biedt kansen ten aanzien van onderwijsconcepten en doorgaande leerlijnen maar ook ten aanzien van de zorgstructuur in de school. Het CJG zou fysiek een plek kunnen innemen. Er kan meer aandacht zijn voor contact tussen ouders en ook de verbreding van onderwijs en specialistische jeugdhulp.

Advies:

- De Adviesraad zou aanwezigheid van CJG binnen de nieuwe clusterschool ook zeker aanbevelen. (verbinding en korte lijntjes)
- Voor veel kinderen en ouders en personeel zal de clustering veel mooie kansen bieden. Daarnaast zal er een groep kinderen zijn met een (behoorlijke) beperking waarvoor dit niet passend is. Waak er voor dat deze groep niet aan de zijlijn komt te staan. Wat is het perspectief? Wat zijn de uitwijkmogelijkheden voor deze groep?

8. Preventie op school

Jongeren sterker maken aan de hand van THINK op school. In de leeftijd dat sociale vaardigheid voor hen het verschil kan maken! De Capellenborg is hiermee gestart in schooljaar 2018-2019. Niet alle kinderen gaan na de basisschool naar de Capellenborg. Daarom zou een preventief programma op de basisscholen wenselijk zijn. De schoolclustering biedt hier een goede voorwaarde.

Advies:

- De Adviesraad is erg positief over dit initiatief en adviseert om dit te continueren op De Capellenborg.
- De Adviesraad vindt een preventief programma in de hoogste groepen op de basisscholen in Olst-Wijhe wenselijk.

9. Onderwijs en (gespecialiseerde) jeugdhulp

In de praktijk zien we dat het voorkomt dat jeugdhulpaanbieders niet of te laat de school betrekken in hun ondersteuning of school ouders met hun kind naar de huisarts stuurt voor een verwijzing.

Advies:

- De Adviesraad benadrukt met klem dat samenwerking met scholen essentieel is voor goede zorg en preventie.

10. Leerplicht

In de gemeente Olst-Wijhe wil men geen leerplichtonthefving verlenen. Elk kind heeft recht op onderwijs. De inzet is altijd onderwijs aan te bieden desnoods door een alternatief scholingstraject. Er zijn situaties dat er een vrijstelling wordt afgegeven, dit betreft kinderen die zeer beperkt zijn, niet leerbaar en weinig ontwikkelingsperspectief hebben. Zij hebben dan een vorm van dagbesteding.

De Leerplichtambtenaar kiest er voor een eventuele (gedeeltelijke) vrijstelling af te geven voor een korte periode. Er wordt een plan opgesteld, met school evt. hulpverlening, ouders en kind, met als doel terug naar onderwijs. Dit wordt gemonitord en waar nodig kan een vrijstelling worden verlengd.

Opvallend is dat er in de afgelopen jaren de complexiteit groter is geworden van de meldingen die bij leerplicht worden gedaan. En al snel wordt er aangegeven dat hulpverlening nodig is.

Advies:

- De Adviesraad vindt het wenselijk om rekening te houden met kinderen/jongeren met comorbiditeit die door angsten het niet lukt om naar school te gaan. Door deze problematiek raken hulpverleners en onderwijs nogal eens handelingsverlegen. Voor een groep kinderen/jeugdigen is het passend onderwijs niet passend, sluit niet aan, ontbreekt expertise waardoor men niet op juiste wijze preventief kan inzetten wat passend is bij deze groep kinderen. Opbouw van angsten heeft dan ruim baan met uiteindelijk verzuim tot gevolg. Ouders willen dat het kind naar school gaat en het kind zelf wil ook graag zo normaal mogelijk zijn. Helaas in sommige gevallen zal dit niet gaan lukken door onvermogen. Daarom is vroegtijdig signaleren van dit soort problemen belangrijk om te voorkomen dat later verzuim ontstaat en/of op tijd doorverwijzen naar speciaal onderwijs, korte lijntjes tussen school en jeugdzorg is wenselijk.

11. Sociale Netwerken

Sociale netwerken zijn van groot belang. Voor (eenzame) jongeren, maar ook voor ouders. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat ouders zich meer competent voelen als ouder, een betere band met hun kind hebben en hun kind beter kunnen ondersteunen wanneer zij zelf een netwerk om zich heen hebben. Hier ligt een grote kans om problemen preventief aan te pakken. Er zijn verschillende projecten, uitgevoerd door vrijwilligers, op het gebied van maatjes en ouderondersteuning die kunnen bijdragen aan het vergroten van het netwerk. Vriendendiensten wordt in dit kader aangeboden in Olst-Wijhe. Zij richten zich op volwassenen die met de psychiatrie in aanraking zijn geweest.

Advies:

- De Adviesraad adviseert de gemeente ook dergelijke projecten in overweging te nemen voor het ondersteunen van ouders en jongeren. (Bijvoorbeeld: Home-Start voor ouders, New@Home voor jonge vluchtelingen en jonge nieuwkomers tussen de 12-18 jaar).

12. Statushouders en nieuwkomers.

De Adviesraad begrijpt dat de groep statushouders en nieuwkomers een (nieuwe) uitdaging vormt voor de gemeente en jeugdhulp. Het is van essentieel belang dat deze groep mensen ondersteund wordt om te kunnen participeren in de maatschappij. Volgens het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) hebben veel vluchtelingengezinnen baat bij informele opvoedingsondersteuning.

Advies:

- De Adviesraad adviseert de gemeente te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor informele opvoedingsondersteuning zoals NJI voorstelt. Desgewenst kan de Adviesraad hier een apart advies over uitbrengen.

13. Echtscheidingsproblematiek

De gemeente toont mooie initiatieven op het gebied van (omgaan met) echtscheidingsproblematiek.

Advies:

- De Adviesraad wil daar nog graag aan toevoegen te investeren in het verwerken van/leren omgaan met echtscheiding bij kinderen. Een echtscheiding kan een traumatische gebeurtenis zijn voor het kind. Dikwijls zorgt het voor loyaliteitsconflicten. Daarnaast kan een echtscheiding er voor zorgen dat kinderen later in hun volwassen leven alsnog tegen verschillende problemen aanlopen, waarvoor zij dan bijvoorbeeld alsnog een psycholoog bezoeken. Een plek waar kinderen hun eigen verhaal kwijt kunnen, zich gehoord voelen en geholpen worden om de echtscheiding een plek te kunnen geven is van onschatbare waarde. Te denken valt hierbij onder andere aan het inzetten van KIES-coaches (KIES: Kinderen In Een Scheiding)

14. Minima en armoede

De Adviesraad kent de onderzoeken die gedaan zijn naar het effect van armoede op kinderen.

Advies:

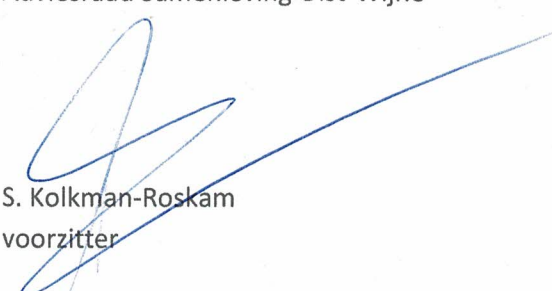
- De Adviesraad steunt de gemeente volledig in hun initiatieven om kinderen zo gewoon mogelijk te laten opgroeien.

Wij realiseren ons dat dit een zeer uitgebreid advies is. Dit komt mede door de Integrale aanpak, die de Adviesraad ook zeer belangrijk vindt, maar die daardoor vele kanten belicht.

Wij danken uw medewerker Noortje Kramer voor de goede opzet en heldere uitleg en wensen u succes met de uitvoer van het programma.

Hartelijke groeten.

Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe

S. Kolkman-Roskam
voorzitter